

лили да гонятъ шайкитѣ, които разрушавали околнитѣ села. Тѣ радостно посрещнали епископа. На следната година (1795), презъ време на глада, Софроний обиколилъ епархията си и искалъ да посети и Плѣвень, но при вратитѣ му казали, че тамъ двама турци се борятъ за аялѣка (комендантска длѣжностъ) и християнитѣ не смѣятъ да се покажатъ извънъ кѣшитѣ си. Все пакъ приближилъ се до града и отдалечъ презъ стениѣ чулъ вътре шума на орѣжжие. Малко по-късно избухнала и чума, която изтрѣбила повече турци, отколкото българи.

Пазвантоглу между това се затвърдилъ въ Видинъ като независимъ паша. Той се държалъ не като бунтовникъ, а като вѣренъ султановъ поданикъ. Искалъ да изкара работата, че се бори не срещу султана, а срещу злитѣ му съветници и то като отиѣстителъ и защитникъ на народа. Еднакво дружелюбно се отнасялъ както къмъ мохамедани, тъй и къмъ християни. Въ манифеститѣ му често се срѣщатъ звучни фрази за свобода и справедливостъ. Плановитѣ му отивали далечъ. Отъ заемаването на Влашко и Молдова го задържалъ само страхътъ му отъ Русия и Австрия; но той искалъ да отиде въ Цариградъ, да сваля султана и да възстанови стария бѣлсѣкъ на османското име. Въ областитѣ си събиралъ данѣци и мита за себе си. Сѣкълъ монети, тъй наречени *пазвантчета* и правилъ това, както се предполага, при австрийскитѣ монетарници. На вѣрнитѣ си и преданни хайдутѣ и „кабодаги“ подарявалъ всѣкому по едно или две села, чийто жители християни поради това били още повече притѣснявани¹². Отличната Пазвантова войска била съставена отъ албанци, турци и българи; последнитѣ образували отлична конница. Подъ неговитѣ знамена служили като хайдутѣ Кондо, Корчо и мнозина други, едни отъ които още отъ по-рано си били спечелили име, а други отъ тѣхъ по-късно, презъ време на освободителната борба на гърци и сѣрби противъ турцитѣ, приложили опитността си, добита у Пазвантоглу. За Кондо и Корчо имаме и по-подробни сведения¹³.

И кърджалиитѣ най-после поискали да играятъ политическа роля. Въ 1796 г. издали манифестъ, съ който обявили, че сж вѣрни поданици на падишаха и че работятъ само за неговата слава, която министритѣ му, неговитѣ врагове, престѣпно затѣмняватъ, защото съ новитѣ си данѣци отбѣлсватъ отъ него сѣрдцата на правовѣрнитѣ. Заедно съ това заповѣждали навсѣкжде на жителитѣ да плащатъ само старитѣ данѣци, иначе ще ги накажатъ съ пожари и съ смъртъ¹⁴. Въ отговоръ на тоя позивъ отъ Цариградъ билъ изпратенъ противъ тѣхъ Хакъ паша, който, обаче, почти нищо не направилъ. Затова пѣкъ Курду Альо паша успѣлъ доста чувствително да накаже разбойницитѣ при Одринъ (1797).

Противъ Пазвантоглу въ 1796 г. потеглилъ румелийскитъ беглербегъ Мустафа паша съ 40,000 души и го обсадилъ въ Видинъ, но билъ отбѣлснатъ съ загуби. Пазвантоглу, зарадванъ отъ първото унижение на Портата, събралъ 80,000 души и почналъ надалеко да разширява властѣта си. Въ 1797 г. Пазвантовитѣ полкове заедно съ кърджалии безуспѣшно цѣли 8 дни обсаждали Враца, превзели следъ страшно кръвопролитие Никополъ, заели Свищовъ, Русе, София, Нишъ, Кладово, застрашили Бѣлградъ и Влашко и разпрострѣли Пазвантовата властъ чакъ до Варна. Диванътъ билъ принуденъ да отпочне преговори съ него. Поставено му било условие: ако той сложи орѣжжието и разпусне своитѣ 6,000 еничери въ Бѣлградъ, давали му прошка и го произвеждали въ чинъ „паша съ три бунчука“ (бунчукъ — конска опашка, старовремското турско знаме. Б. пр.). Изглеждало, че Пазвантоглу е съгласенъ. Но когато той, за да спечели на своя страна цариградскитѣ еничери, поискалъ да бѣде записанъ въ списѣка имъ като тѣхенъ *йолдашъ* (братъ по орѣжжие), тѣ го обявили като бунтовникъ, недостоеенъ за такава честъ и съобщили на Дивана,